

Handwritten signature

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та клінічної епідеміології та біобезпеки з курсом
мікробіології та вірусології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленої Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

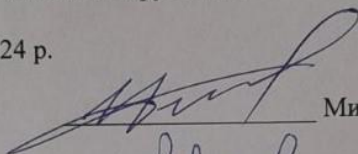
Розробники:

завідувач кафедри, проф., д.мед.н., Голубятников М.І.
професори: д.мед.н. Гайдей В.Р., проф., д.мед.н. Савчук А.І..
доценти: к.мед.н. Мельник О.А., к.мед.н. Федоренко Т.В.
асистенти: Гриценко К.С

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної та клінічної епідеміології та біобезпеки з курсом мікробіології та вірусології

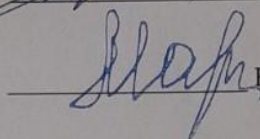
Протокол № 1 від 26.08.2024 р.

Завідувач кафедри

Микола ГОЛУБЯТНИКОВ

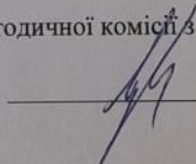
Погоджено із гарантом ОПП

Валерія МАРІЧЕРЕДА

Схвалено предметною цикловою комісією з медико-біологічних дисциплін ОНМедУ
Протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з медико-біологічних дисциплін ОНМедУ

Леонід ГОДЛЕВСЬКИЙ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(нідпис)

Микола ГОЛУБЯТНИКОВ

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(нідпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	
Загальна кількість: Кредитів – 3,0 Годин – 90 Змістових підрозділів – 3	Обов'язкова	
	Рік підготовки	2
	Семестр	III-IV
	Лекції	0 годин
	Практичні	30 годин
	Самостійна робота	60 годин
	У т.ч. індивідуальні завдання	0
	Форма підсумкового контролю	Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: Опанування здобувачом знань та формування елементів професійних компетенцій з охорони праці в галузі, та удосконалення навичок та компетенцій, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання:

1. Виховання культури безпеки для забезпечення ефективного управління охороною праці в медичній галузі.
2. Створення сприятливих умов виробничого середовища і безпеки праці згідно з чинними законодавчими та нормативно-правовими актами для реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я медичних працівників.
3. Забезпечення збереження життя, здоров'я і працездатності медичних працівників у виробничих умовах.
4. Навчитися застосувати комплекс законодавчих, організаційних, інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних та інших заходів.
5. Виховання морально-етичних цінностей, спрямованих на профілактику виробничого травматизму та виникнення професійних і виробничо обумовлених захворювань.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральні компетенції – здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення профілактичних і протиепідемічних заходів та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

ЗК1 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК2 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК3 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК4 - Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності

ЗК5 - Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК6 - Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК7 - Здатність працювати в команді

ЗК8 - Навички міжособистісної взаємодії

ЗК9 - Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК10 - Здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК11 - Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК16 - Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальних (СК):

СК13 - Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів

СК16 - Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм

СК17 - Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання.

ПРН18. Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

ПРН19. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.

ПРН21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН24. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- Зв'язок між станом здоров'я працюючих та впливом шкідливих і небезпечних виробничих факторів.
- Вимоги законодавчих і нормативних актів про охорону праці медичних працівників.
- Вимоги до забезпечення охорони праці медичного персоналу в сучасних умовах.
- Основні принципи підходи (стратегії) до забезпечення безпеки в лікувально-профілактичних закладах.

Вміти:

- Робити висновки про наявність впливу шкідливих та небезпечних виробничих факторів на організм медичних працівників.
- Обґрунтовувати проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України.
- Планувати заходи по дотриманню здорового способу життя, особистої гігієни та впроваджувати їх в практику охорони здоров'я.
- Узгоджувати плани проведення профілактичних заходів з планами розвитку територіальних, адміністративних та виробничих одиниць.
- Аналізувати й оцінювати небезпечні для життя, здоров'я і професійної діяльності ситуації та самостійно приймати рішення про вжиття термінових заходів.

Оволодіти навичками:

- Проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів охорони праці медичних працівників.
- Оцінки професійних ризиків.
- Проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо професійних, виробничо обумовлених і внутрішньолікарняних хвороб.
- Обробки соціальної, економічної та медичної інформації.

- Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- Оцінки впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
- Дотримання здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.
- Організації необхідного рівня індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Підрозділ I. Загальні питання охорони праці

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці.

Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Правові основи охорони праці. Законодавство України з охорони праці, основні положення. Міжнародні документи та міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Державна служба України з питань праці, її структура та функції.

Ризикорієнтований підхід в оцінці потенційної та реальної небезпеки шкідливого впливу чинників виробничого середовища на здоров'я людини.

Коллективний та трудовий договори як відображення законодавства з охорони праці. Укладання трудової угоди за специфікою видів робіт та особливостями функціональних обов'язків. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.

Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства щодо охорони праці.

Тема 2. Організація охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти.

Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі. Наказ МОЗ №268 від 30.09.94 "Про службу охорони праці системи Міністерства охорони здоров'я". Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в медичних установах. Служба охорони праці лікувально-профілактичного закладу (ЛПЗ), її структура, чисельність, основні завдання і функції. Права і обов'язки працівників служби охорони праці. Комісія з питань охорони праці в медичних установах, основні завдання та права. Кабінети промислової безпеки та охорони праці, основні завдання та напрямки роботи. Планування заходів з охорони праці. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій, управління якістю та формування культури безпеки. Облік і аналіз показників охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій. Принципи організації, види навчання та перевірка знань з питань охорони праці. Інструктажі з питань охорони праці, їх види. Стимулювання охорони праці. Соціально-економічний ефект охорони праці медичних працівників. Наказ МОН України № 563 від 01.08.2001 "Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах"

Тема 3. Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці.

Гігієна та фізіологія праці – визначення, мета, задачі, методи досліджень. Класифікація небезпечних і шкідливих виробничих чинників. Основні фізіологічні ознаки фізичної та розумової праці. Фізіологічні зміни, що відбуваються в органах і системах організму людини при виконанні праці. Працездатність людини, динаміка і причини її зміни протягом робочого дня. Фізіологічна суть втоми, існуючі теорії і сучасне розуміння механізму її виникнення. Шляхи попередження розвитку втоми. Методика розробки раціональних режимів праці та відпочинку

Підрозділ 2. Особливості умов праці в медичній галузі

Тема 4. Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників.

Класифікація праці медичних працівників. Психофізіологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників. Фізичні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників. Хімічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників. Біологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників

Тема 5. Гігієнічна характеристика умов праці та стану здоров'я медичних працівників.

Гігієнічні особливості умов праці та стану здоров'я лікарів стоматологічного профілю (хірургічного, терапевтичного та ін.). Особливості професійної та виробничо обумовленої захворюваності медичних працівників. Основні методи та критерії санітарно-гігієнічного оцінювання умов праці медичних працівників стоматологічного профілю. Поняття про важкість, напруженість, шкідливість та небезпечність праці. Методика оцінки роботи медичних працівників за критеріями "Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу", затвердженої наказом МОЗ України 08.04.2014 № 248. Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць. Карта умов праці.

Тема 6. Нещасні випадки та аварії в ЛПЗ, їх розслідування та облік.

Основний зміст Постанов Кабінету Міністрів України № 1232 від 30.11.2011 р. "Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві", №270 від 22.03.01 р. "Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру" та № 1662 від 8.11.2000 р. "Про затвердження переліку професійних захворювань". Методика розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві. Методика розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру. Травматизм, гострі та хронічні професійні захворювання і отруєння в медицині, методика їх обліку і розслідування. Заходи профілактики нещасних випадків, травматизму та професійних захворювань медичних працівників.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Відшкодування шкоди потерпілому на виробництві.

Підрозділ 3. Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі

Тема 7. Гігієна та охорона праці в медичних закладах

Процес створення оптимальних гігієнічних умов у лікувально-профілактичних закладах визначається особливостями планування й забудови земельної ділянки, упорядкуванням та внутрішнім плануванням будинків, їх санітарно-технічним благоустроєм, а також санітарним станом під час експлуатації.

Улаштування та організація діяльності лікувально-профілактичних закладів, згідно з гігієнічними вимогами дають можливість створити найкращі умови зовнішнього середовища для хворих; сприяють запровадженню лікувально-охоронного режиму; запобігають виникненню внутрішньолікарняних інфекцій; полегшують лікувальну роботу медичного персоналу; сприяють якнайшвидшому видужанню хворих та забезпеченню оптимальних умов для діяльності медичних працівників. Адже без відповідних гігієнічних умов терапевтичні дії є безсилими.

Тема 8. Охорона праці в окремих структурних підрозділах ЛПЗ та вищих медичних навчальних закладах.

Охорона праці медичного персоналу в окремих структурних підрозділах ЛПЗ (хірургічного, стоматологічного, інфекційного, фізіотерапевтичного, патологоанатомічного, психіатричного та інших), а також при роботі з медичним обладнанням. Основи організації охорони праці персоналу у фармацевтичній галузі. Основні нормативні документи, що регламентують ці питання. Охорона праці у вищих медичних навчальних закладах.

Охорона праці жінок, неповнолітніх, осіб старших вікових груп та інвалідів, основні нормативні документи, що регламентують ці питання. Медичні огляди медичних працівників. Основні положення Наказу МОЗ України №246 від 21.05.2007 року “Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій”

Тема 9. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичних працівників. Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій як складова охорони праці в медицині. Поняття про небезпечні інфекційні захворювання. ВІЛ та СНІД у практиці лікаря. Можливі шляхи потрапляння біологічного матеріалу від ВІЛ-інфікованого в організм медичного працівника. Поняття про “виробничу аварію” та екстрене звернення до Центру СНІДу/Інституту інфекційних захворювань. Основні положення Закону України “Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ”, Наказів МОЗ України № 955 від 05.11.2013 “Порядок проведення екстреної постконтактної профілактики ВІЛ-інфекції у працівників при виконанні професійних обов’язків”, № 148 від 17.03.2015 “Про затвердження Порядку підтвердження зв’язку зараження ВІЛ-інфекцією з виконанням працівником своїх професійних обов’язків”, № 955 від 05.11.2013 “Про затвердження нормативно-правових актів щодо захисту від зараження ВІЛ-інфекцією при виконанні професійних обов’язків” та інших.

Вірусні гепатити, їх потенційна небезпека для медичних працівників. Профілактика інфікування вірусами гепатиту та імунопрофілактика при контакті із біологічними матеріалами хворого на гепатит. Постанова КМ України № 637 від 29.04.13 р. “Про затвердження Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року”.

Туберкульоз та його поширеність в Україні та світі. Потенційна професійна небезпека для медичних працівників. Заходи профілактики зараження туберкульозом медичних працівників. Закони України “Про протидію захворюванню на туберкульоз”, “Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012-2016 роки”

Тема 10. Основи виробничої безпеки.

Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання в ЛПЗ стоматологічного профілю. Електробезпека, безпечна експлуатація електричного обладнання в ЛПЗ. Основи пожежної безпеки. Державний пожежний нагляд, основні нормативні документи, що його регламентують. Проектування і експлуатація ЛПЗ та медичного обладнання з позицій пожежної безпеки. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки ЛПЗ. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу під час гасіння пожежі. Евакуація персоналу. Контроль стану пожежної безпеки. Навчання правилам пожежної безпеки працівників ЛПЗ

4. Структура навчальної дисципліни

Назва модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	Всього го	у тому числі		
л		п	СРЗ	
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці				
Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці	9	-	4	5
Тема 2. Організація охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти.	7	-	2	5
Тема 3. Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці	9	-	4	5
Разом за змістовим модулем 1.	25	-	10	15
Змістовий модуль 2. Особливості умов праці в медичній галузі				

Тема 4. Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників	9	-	4	5
Тема 5. Гігієнічна характеристика умов праці та стану здоров'я медичних працівників	7	-	2	5
Тема 6. Нещасні випадки та аварії в ЛПЗ, їх розслідування та облік	7	-	2	5
Разом за змістовим модулем 2	23	-	8	15
Змістовий модуль 3. Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі				
Тема 7. Гігієна та охорона праці в медичних закладах	14	-	4	10
Тема 8. Охорона праці в окремих структурних підрозділах ЛПЗ та вищих медичних навчальних закладах	7	-	2	5
Тема 9. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичних працівників	14	-	4	10
Тема 10. Основи виробничої безпеки медичних працівників	7	-	2	5
Разом за змістовим модулем 3	42	-	12	30
Усього годин	90	-	30	60

Аудиторне навантаження – 33,3%; СРЗ – 66,6%.

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3 Теми практичних занять

№	Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці в медичній практиці		
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	4
2.	Організація охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти.	2
3.	Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці	4
Змістовий модуль 2. Технічна безпека роботи з медичною апаратурою		
4.	Професійні шкідливості при роботі з медичною апаратурою в медичній практиці	4
5.	Гігієнічна характеристика умов праці та стану здоров'я медичних працівників	2
6.	Нещасні випадки та аварії в ЛПЗ, їх розслідування та облік	2
Змістовий модуль 3. Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі		
7.	Гігієна та охорона праці в медичних закладах	4
8.	Охорона праці в структурних підрозділах ЛПЗ та вищих медичних навчальних закладах	2
9.	Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичних працівників	4
10.	Основи виробничої безпеки медичних працівників	2
	Всього	30

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці в медичній практиці		
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	5

2.	Організація охорони праці в медичних установах.	5
3.	Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці	5
Всього за 1 змістовим модулем		15
Змістовий модуль 2. Технічна безпека роботи з медичною апаратурою		
4.	Професійні шкідливості при роботі з медичною апаратурою в медичній практиці	5
5.	Гігієнічна характеристика умов праці та стану здоров'я медичних працівників	5
6.	Нещасні випадки та аварії при роботі з медичною апаратурою, їх розслідування та облік	5
Всього за 2 змістовим модулем		15
Змістовий модуль 3. Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі		
7.	Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичних працівників	10
8.	Основи виробничої безпеки в медичній практиці	5
9.	Охорона праці в окремих структурних підрозділах ЛПЗ та вищих медичних навчальних закладах.	10
10.	Основи виробничої безпеки медичних працівників	5
Всього за 3 змістовим модулем		30
Разом		60

7. Методи навчання

Практичні заняття: бесіда, вирішення ситуаційних задач, відпрацювання навичок роботи з медичною документацією.

Самостійна робота: самостійна робота з підручником, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-1, самостійне вирішення ситуаційних завдань.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: диференційований залік

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі;
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2;
3. Оцінювання роботи щодо вміння провести епідеміологічне розслідування, зібрати епідеміологічний анамнез, призначити протиепідемічні заходи при інфекційних хворобах з різними механізмами передачі, з множинним механізмом передачі, у випадках підозри інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, відповідно теми заняття:
 - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом, б) правильність призначення та оцінки лабораторних досліджень для підтвердження попереднього діагнозу інфекційної хвороби, в) дотримання алгоритму проведення протиепідемічних заходів, направлених на окремі ланки епідемічного процесу, г) обґрунтування протиепідемічних та профілактичних заходів поширення інфекційної хвороби у осередку, д) складання плану протиепідемічної роботи; прогнозування епідемічного процесу на даній території
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2;

Оцінка за одне семінарське заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Виставляється здобувачу, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу здобувача, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу; правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.
Добре «4»	Здобувач розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, виконав практичну роботу, але допустив незначні помилки під час проведення дослідження.
Задовільно «3»	Здобувач відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення понять недостатні, характеризує загальні питання соціальної медицини.
Незадовільно «2»	Здобувач фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології, не виконав практичну роботу.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії (при стрічковій системі навчання). Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики до 2 (двох) знаків після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою

ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення:

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Методичні розробки практичних занять
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни.

11. Перелік питань для контролю засвоєння дисципліни

1. Основні визначення в галузі охорони праці
2. Суб'єкти та об'єкти охорони праці
3. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном
4. Правові основи охорони праці (Конституція України, КЗпП, Закон України «Про охорону праці»)
5. Трудові норми Міжнародної організації праці. Конвенції та рекомендації МОП
6. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства щодо охорони праці
7. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі. Наказ МОЗ №268 від 30.09.94 «Про службу охорони праці системи Міністерства охорони здоров'я»
8. Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в медичних установах. Служба охорони праці лікувально-профілактичного закладу (ЛПЗ), її структура, чисельність, основні завдання і функції. Права і обов'язки працівників служби охорони праці
9. Комісія з питань охорони праці в медичних закладах, основні завдання та права

10. Планування заходів з охорони праці. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій, управління якістю та культура безпеки. Облік та аналіз показників охорони праці
11. Принципи організації, види навчання та перевірка знань з питань охорони праці. Інструктажі з питань охорони праці, їх види
12. Наказ МОН України №563 від 01.08.2001 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах»
13. Гігієна та фізіологія праці – визначення, мета, задачі, методи досліджень
14. Основні фізіологічні ознаки фізичної та розумової праці. Фізіологічні зміни, що відбуваються в органах та системах організму людини при виконанні праці
15. Працездатність людини, динаміка і причини її зміни на протязі робочого дня
16. Фізіологічна суть втоми, існуючі теорії і сучасне розуміння механізму її виникнення
17. Шляхи попередження розвитку втоми. Методика розробки раціональних режимів праці та відпочинку
18. Класифікація праці медичних працівників
19. Психофізіологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників
20. Фізичні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників
21. Хімічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників
22. Біологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників
23. Гігієнічні особливості умов праці та стану здоров'я лікарів різного профілю (хірургічного, терапевтичного, стоматологічного та ін.)
24. Основні методи і критерії санітарно-гігієнічної оцінки умов праці медичних працівників
25. Методика оцінки роботи медичних працівників за критеріями «Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» затвердженої наказом МОЗ України 8.04.2004 №248
26. Методика розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві
27. Методика розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру
28. Травматизм, гострі та хронічні професійні захворювання і отруєння в медицині, методика їх обліку і розслідування
29. Заходи профілактики нещасних випадків, травматизму та професійних захворювань медичних працівників
30. Гігієнічні вимоги до проектування та забудови лікувально-профілактичних закладів
31. Заходи щодо зниження фізичного та нервово-психічного перевантаження медичних працівників. Наукова організація праці в ЛПЗ. Раціональна організація робочого місця та меблів. Основні шляхи запобігання виникнення втоми
32. Заходи щодо зменшення несприятливої дії фізичних чинників на організм медичних працівників. Вимоги до мікроклімату
33. Заходи щодо зниження несприятливої дії шуму, вібрації, ультразвуку
34. Заходи щодо зменшення несприятливої дії хімічних чинників на організм медичних працівників. Шляхи попередження забруднення повітря робочої зони шкідливими хімічними речовинами
35. Заходи профілактики шкідливого впливу біологічних чинників. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні
36. Охорона праці медичного персоналу в окремих структурних підрозділах ЛПЗ (операційному блоці, радіодіагностичних підрозділах, фізіотерапевтичних кабінетах,

патологоанатомічних відділеннях і моргах тощо), основні нормативні документи, що регламентують ці питання

37. Основи організації охорони праці персоналу у фармацевтичній галузі
38. Норми робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я
39. Охорона праці у вищих медичних навчальних закладах
40. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці
41. Медичні огляди медичних працівників. Основні положення Наказу МОЗ України №246 від 21.05.2007 року "Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій"
42. Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій як складова охорони праці в медицині
43. Поняття про небезпечні інфекційні захворювання
44. ВІЛ та СНІД у практиці лікаря. Можливі шляхи потрапляння біологічного матеріалу від ВІЛ-інфікованого в організм медичного працівника. Поняття про "виробничу аварію" та екстрене звернення до Центру СНІДу/Інституту інфекційних захворювань
45. Вірусні гепатити, їх потенційна небезпека для медичних працівників. Профілактика інфікування вірусами гепатиту та імунопрофілактика при контакті із біологічними матеріалами хворого на гепатит
46. Постанова КМ України № 637 від 29.04.13 р. "Про затвердження Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року"
47. Туберкульоз та його поширеність в Україні та світі. Потенційна професійна небезпека для медичних працівників
48. Заходи профілактики зараження туберкульозом медичних працівників. Закони України "Про протидію захворюванню на туберкульоз", "Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012-2016 роки"
49. Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка
50. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів в ЛПЗ. Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки
51. Електробезпека. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом
52. Умови ураження людини електричним струмом. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи
53. Основи пожежної безпеки. Державний пожежний нагляд. Пожежна профілактика при проектуванні і експлуатації ЛПЗ та медичного обладнання
54. Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухонебезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів
55. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння
56. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення безпечної евакуації персоналу. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах. Навчання правилам пожежної безпеки працівників ЛПЗ

12. Рекомендована література

Основна

1. Охорона праці в медичній галузі : навч.-метод. посіб. / О.П. Яворовський, М.І. Веремей, В.І. Зенкіна та ін. К. : ВСВ "Медицина", 2015. 208 с.
2. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб. / О.П. Яворовський, В.М. Шевцова, В.І. Зенкіна та ін.; за заг. ред. О.П. Яворовського. К.: ВСВ "Медицина", 2015. 288 с

Додаткова

1. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: Навчально-методичний посібник/упор.: О.П. Яворовський, В.М. Шевцова, Г.А. Шкурко та ін.- Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2012. – 232 с.
2. Гігієна та охорона праці медичних працівників. Навчальний посібник/ За ред. В.Ф. Москаленка, О.П. Яворовського. – К.: “Медицина”, 2009. – С.6-56.
3. Гігієна та охорона праці медичних працівників. Навчальний посібник /За ред. В.Ф.Москаленка, О.П.Яворовського. К.: «Медицина», 2009. 176 с.
4. Гігієна праці: Підручник /Ю.І. Кундієв, О.П. Яворовський, А.М. Шевченко та ін.; за ред. акад. НАН України, НАМН України, проф. Ю.І. Кундієва, чл-кор. НАМН України проф. О.П.Яворовського.- К.: ВСВ “Медицина”, 2011.- 904с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Офіційне Інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
 2. Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua/>.
 3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
 4. Міністерство охорони здоров'я України <http://moz.gov.ua/ua/portal/>.
 5. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua/>.
 6. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.
 7. Державна служба України з надзвичайних ситуацій <http://www.dsns.gov.ua/>
 8. Державна служба України з питань праці <http://dsp.gov.ua/>.
 9. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>.
- Міжнародна організація праці <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>.